

МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТИ

Матурски испит – економски техничар

Матурски испит се састоји из два дела:

- заједнички за сва подручја рада и све образовне профиле,
- посебног за сваки образовни профил у оквиру подручја рада (за образовне профиле: економски техничар, финансијски техничар, и трговински техничар).

У оквиру заједничког дела ученици полагају српски језик и књижевност матерњи језик, и књижевност за ученике који су наставу слушали на језику народности према садржајима дефинисаним планом и програмом у четворогодишњем образовању.

Посебни део матурског испита обухвата:

1. матурски практични рад са усменом одбраном и
2. усмени испит из изборног предмета.

Српски (матерњи језик и књижевност) полаже се писмено према четворогодишњем програму који је ученик завршио. За писмени задатак из српског језика стручни актив школе припрема шест тема (у року који одреди школа). Испитни одбор Школе утврђује четири теме из предложеног списка који је сачинио стручни актив, непосредно пре почетка полагања испита. Предложене изборне теме директор Школе чува до почетка испита запечаћене у коверту. Ученик бира једну од утврђених тема за испит. Писмени испит из српског језика ученици полагају истог дана и траје четири школска часа.

Посебни део матурског испита

Матурски практичан рад обухвата израду конкретног задатка или обављање конкретног посла, чиме ученик треба да покаже колико је оспособљен за укључивање у рад. Наставне теме (области) за образовни профил економски техничар, дефинисане су Наставним планом и програмом:

- пословна средства;	- благајничко пословање;
- евиденција материјала, ситног инвентара и амбалаже;	- трошкови пословања у предузећу;
- реализација робе и услуга;	- калкулације;
- приходи и расходи у пословању предузећа;	- утврђивање пословног резултата;
-банкарско пословање;	- инвентарисање;
-статистичко обухватање производње и промета.	- финансијско пословање у предузећу;
	- изражавање пословног резултата;

Стручни актив сачињава листу конкретних радних задатака за израду стручног рада, а који произилазе из горе наведених тема (области).

Школа наводи на исти начин испитне теме (области) за матурски практични рад за остале образовне профиле које има, а утврђене су прописаним плановима и програмима.

Изборни део матурског испита

За сваки образовни профил наставним планом и програмом утврђен је списак изборних предмета, који су од посебно значаја за даље образовање или професионални избор. Ученик се слободно одређује за један са листе утврђених изборних предмета и испит полаже само усмено. Изборни предмети за образовни профил економски техничар су:

- математика;
- маркетинг;
- основи економије;
- пословна економија;
- монетарна економија и банкарство;
- рачуноводство.

Стручни актив сачивања конкретна испитна питања која произилазе из прописаних планова и програма.

Матурски испит – финансијски техничар

Матурски испит у стручним школама ученици полажу у складу са делом Правилника о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама („Службени гласник СРС – Просветни гласник“, број 6/90 и „Просветни гласник“, бр.4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/95, 3/95, 8/95) који се односи на садржај и начин полагања матурског испита.

А) Заједнички део обухвата предмет обавезан за све ученике средњих стручних школа, а према програму који је створен у току четворогодишњег образовања; српски језик и књижевност/матерњи језик и књижевност за ученике који су наставу имали на језику народности (усмено).

Б) Посебни део обухвата:

- 1) матурски практичан рад са усменом одбраном рада,
- 2) усмени испит из изборног предмета.

Матурски практични рад

На матурском испиту проверава се оспособљеност кандидата за обављање послова занимања обухваћених образовним профилем. Садржаји практичног рада утврђују се из следећих области:

- организација обављања финансијских послова,
- финансијско пословање предузећа у унутрашњем промету;
- финансијско пословање предузећа са иностранством,
- финансијско планирање,
- јавни расходи,
- јавни приходи,
- буџет,
- утврђивање и наплата јавних прихода,
- инструменти платног промета,

- платни промет са иностранством,
- биланси плаћања са иностранством,
- царински послови,
- послови осигурања.

Садржаји усмене одбране рада проистичу из садржаја програма матурског практичног рада и односе се на објашњења конкретног матурског практичног рада.

Усмени испит из изборног предмета

У оквиру изборног дела ученик полаже један предмет по сопственом избору из групе предмета значајних за знања која ће примењивати у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада економија, право и администрација – области економије. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ који ученик бира може бити од значаја за даље образовање или за укључивање у рад.

- пословне финансије,
- јавне финансије,
- право,
- рачуноводство,
- финансијско пословање,
- девизно и царинско пословање,
- банкарско пословање,
- осигурање.

Изборни предмети се полажу према програмима које су ученици остварили у току четворогодишњег школовања.

Матурски испит – трговински техничар

Матурски испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу са одредбама Правилника за полагање матурских испита у средњим стручним школама („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 6/90). Матурски испит се састоји из заједничког и посебног дела.

А. Заједнички део обухвата предмет који је обавезан за све ученике средњих стручних школа, према програму који су остварили у току четворогодишњег школовања: Српски језик и књижевност.

Б. Посебни део обухвата:

1. Израду матурског практичног рада,
2. Усмену проверу знања,
3. Испит из два изборна предмета.

Практичан рад

На матурском испиту проверава се оспособљеност кандидата за обављање послова занимања обухваћених образовним профилом. Садржај практичног рада утврђује се из следећих области:

- припремни послови у класичној продавници;
- припремни послови у самоуслужном објекту;
- припремни послови у самоизбору;
- послови продаје у класичној продавници;
- послови продаје у самоуслуги;
- послови продаје у самоизбору;
- завршни послови продаје у класичној продавници;
- завршни послови продаје у самоуслуги и
- завршни послови продаје у самоизбору.

Изборни предмет

То могу бити предмети од значаја за даље образовање или подручје уже струке. Ученик бира један предмет од следећих:

- маркетинг,
- основи политичке економије,
- национална економија

Изборни Предмет се полаже према програмима које су ученици остварили (у оквиру обавезних или факултативних предмета) у току четворогодишњег школовања.

Матурски испит – туристички техничар

Матурски испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу са одредбама Правилника за полагање матурских испита у средњим стручним школама („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 4/91). Матурским испитом проверава

се општа припремљеност ученика за самостално обављање послова и радних задатака одређених занимања у оквиру образовног профила као и за наставак образовања. Матурски испит се састоји из заједничког и посебног дела.

А. Заједнички део матурског испита:

1. Српски језик и књижевност,

Б. Посебни део матурског испита:

1. Израда матурског практичног рада,

2. усмена провера знања,

3. испит из изборног предмета.

Заједнички део матурског испита

У оквиру заједничког дела матурског испита сви ученици средњих стручних школа полажу испит из српског језика и књижевности а према програму који су остварили у току четворогодишњег школовања. На испиту ученик треба да покаже познавање грађе које му омогућује успешан наставак образовања као и како зна да логички поверзује чињенице, затим способност за критичку оцену књижевног текста а да при томе мисли исказује богатим реченичким фондом.

Посебни део матурског испита

1. Израда матурског практичног рада

Практичан матурски рад треба да покаже у којој је мери ученик оспособљен за обављање одређених послова и задатака обухваћених образовним профилем Туристички техничар. Пре израде практичног матурског рада ученик је обавезан да сачини план (тезе) који садржи теоријске претпоставке на којим асе темељи израда практичног рада. Ученик наводи литературу, методе, поступке и средства која ће користити за израду практичног рада, односно за извршење радног задатка. Практичан матурски рад, односно радни задатак ради се у школи, или у организацији удруженог рада у присуству комисије. Време израде практичног матурског рада износи 3 до 6 часова. Практичан матурски рад представља конкретизацију садржаја програма практичне обуке.

Садржаји практичног рада утврђују се из следећих области:

- организација и пословање туристичких агенција;
- организација и пословање хотела;
- туристичке агенције и транспортна предузећа;
- туристичке агенције и угоститељска предузећа;
- туристичке агенције – државни органи, банке, осигурање и друштвене организације;
- пословање RENT – А – CAR;
- пословне књиге и обрасци у хотелском пословању;
- платни промет туристичке агенције;
- туристички аранжмани;
- финансијско-рачуноводствено пословање туристичке агенције;
- планирање у хотелијерству и туризму.

2. Усмена провера знања

На матурском испиту проверава се ниво стечених знања и способности ученика да та знања примењују у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада – угоститељства и туризма.

3. Испит из изборног предмета

Ученици слободно бирају предмет који полагају усмено. То може бити предмет од значаја за даље образовање као и стручни предмет. Групу изборних предмета чине:

- основи угоститељства и туризма;
- економика и организација предузећа;
- психологија;
- туристичка географија;
- страни језик (по избору);
- маркетинг у туризму;
- историја уметности;
- статистика;
- спољнотрговинско и девизно пословање;
- право;
- економика туризма и финансијско пословање.

Изборни предмети се полагају према програмима који су ученици остварили (у оквиру обавезних или факултативних предмета) у току четворогодишњег школовања.

Матурски испит – кулинарски техничар

Матурски испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу са одредбама Правилника за полагање матурских испита у средњим стручним школама („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 4/91). Матурским испитом проверава се општа припремљеност ученика из асамостално обављање послова и радних задатака утврђених занимања у оквиру образовног профила као и за наставак образовања. Матурски испит се састоји из заједничког и посебног дела.

А. Заједнички део матурског испита:

1. Српски језик и књижевност,

Б. Посебни део матурског испита:

1. израда матурског практичног рада,

2. усмена провера знања,

3. испит из изборног предмета.

Израда матурског практичног рада

Практичан матурски рад треба да покаже у којој је мери ученик оспособљен за обављање одређених послова и задатака обухваћених образовним профилем кулинарски техничар. Практичне матурске радове, односно радне задатке, утврђује образовно-васпитно веће школе на предлог стручног актива, односно одговарајућих наставника. Пре израде практичног матурског рада ученик је обавезан да сачини план (тезе) који садржи теоријске претпоставке на којим се темељи израда практичног рада. Ученик наводи литературу, методе, поступке и средства која ће користити за израду практичног рада, односно за извршење радног задатка.

Практичан матурски рад, односно радни задатак, ради се у школи, или у организацији удруженог рада у присуству комисије. Време израде практичног матурског рада износи 3 до 6 часова. Практичан матурски рад, представља конкретизацију садржаја програма практичне обуке. Ученици се опредељују за област и из те области извлаче задатак. Садржаји практичног матурског рада утврђују се из следећих области:

- припрема салата;
- супа и чорба;
- јела од поврћа;
- хладна предјела;
- топла предјела;
- јела од речних и морских риба;
- готова јела;
- печења;
- јела са роштиља;
- посластичарства и
- јела по поруџбини.

Усмена провера знања

На матурском испиту проверава се ниво стеченог знања и способности ученика да та знања примењује се свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада – угоститељства и туризма.

Испит из изборног предмета

Ученици слободно бирају предмет који полажу усмено. То може бити предмет од значаја за даље образовање као и стручни предмет. Групу изборних предмета чине: **основи туризма и угоститељства, економика и организација предузећа, психологија, туристичка географија, хигијена, маркетинг у туризму, познавање робе, уметничко обликовање, наука о исхрани и хотелијерство.** Изборни предмети се полажу према програмима које су ученици остварили (у оквиру обавезних или факултативних предмета) у току четворогодишњег школовања.

Завршни испит – трговац

Завршни испит се састоји из:

1. практичног рада и
2. усмене провере знања.

Ученик обавља практични рад у присуству чланова испитне комисије. Пре израде практичног рада ученик треба да изради писану припрему или план рада за извођење практичног задатка. Писана припрема треба да садржи:

- задатак;
- фазе;
- радне операције и њихов редослед;
- методе и поступке;
- средства рада;
- материјале;
- коришћену литературу.

На завршном испиту проверава се оспособљеност кандидата за практично извођење послова занимања обухваћених образовним профилем. Садржај практичног рада утврђује се из следећих области:

- снабдевање продавнице робом;
- преузимање робе;
- припрема робе за продају;
- припремање продавнице за рад;
- продаја робе у класичним продавницама;
- продаја робе у самоизбору;
- продаја робе у самоуслугама;
- продаја робе у робним кућама;
- инвентарисање;
- техника завршних послова продаје;
- продаја електротехничке и металске робе;
- продаја текстилне робе;
- продаја прехранбених производа;
- продаја намештаја и остале робе дрвно-прерађивачке индустрије;
- продаја коже, гуме и обуће;

- техника вођења благајничког пословања у продавници.

Завршни испит - конобар

Завршни испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу с одредбама Правилника за полагање завршних испита у средњим школама („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 4/91 и „Просветни гласник“, број 2/94). Завршним испитом проверава се општа припремљеност ученика за самостално обављање послова и радних задатака утврђених занимања у оквиру образовних профила. Завршни испит састоји се из: практичног рада и усмене провере знања.

Практичан рад – конобара

Завршним испитом проверава се оспособљеност кандидата за обављање одређених послова и задатака занимања обухваћених образовних профилом – КОНОБАР. Практичан рад се ради из следећих области:

- време доручка;
- услуживање у кафанама;
- ресторанско пословање;
- услуживање у пансионским ресторанима;
- услуживање специјалних јела у ресторанима;
- услуживање заједничких ручкова и вечера (*tabl dot servis*);
- барско пословање;
- услуживање на превозним средствима;
- услуживање пословних ручкова и вечера...

Практичан рад, односно радни задатак ради се у школи или у предузећу у присуству комисије. Време израде практичног рада износи 3 до 6 часова. Практичан рад представља конкретизацију садржаја програма практичне обуке. Ученици се опредељују за област и из те области извлаче задатке.

Практичан рад - кувар

Завршним испитом проверава се оспособљеност кандидата за обављање одређених послова и задатака занимања обухваћеним профилом – КУВАР. Садржаји практичног рада утврђују се из следећих области: припрема:

- салата;
- супа и чорби;
- јела од поврћа;
- хладних предјела;
- топлих предјела;
- јела од речних и морских риба;
- готових јела;
- печења;
- јела са роштиља;
- јела по поруџбини и
- разних посланица.

Практичан рад, односно практични задатак ради се у школи или у предузећу, у присуству комисије. Време израде практичног рада износи 3 до 6 часова.

Завршни испит - столар

Завршни испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу с одредбама Правилника за полагање завршних испита у средњим школама („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 4/91).

Практичним радом утврђује се оспособљеност ученика за самостално обављање одређених послова занимања обухваћених образовним профилом. Практичан рад чини израда мање сложених производа финалне обраде дрвета и техничка документација која се састоји из: цртежа производа, техничког описа производа, радионичког цртежа склопа, кројне листе, описа технологије израде производа, спецификације основног и помоћног материјала, планске калкулације.

Техничко-технолошка документација, по правилу, се ради у школи, а практичан рад у школским радионицама, одговарајућим предузећима или самосталним занатским радњама. Усмена провера знања на завршном испиту проверава се ниво стечених знања и способности кандидата да та знања примењују у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада.

У оквиру усмене провере знања ученици пред комисијом образлажу практичан рад и техничко-технолошку документацију. Питања на усменој провери знања везана су за конкретан производ, и конституишу се из области као што су: дрвне конструкције, технологија материјала, финална обрада дрвета, практична настава.